

Розп'ятий Крстур

Про цей ювілей не будуть ки староукраїнським: „Слава писати ніде в часописах, його Ісусу Христу!“ Ми пізнали ма не прославлятимуть доповідя ми на ніяких академіях, а все таки він мій ювілей.

Чи тільки мій? — нас було тоді три сотні людей — чоловіків, жінок і дітей, що після року розп'яття цюварожденої Карпатоукраїнської Держави товпилися в маленькій школі румунського містечка Джімболі, на пограниччі Югославії. Триста перших заточенців другої всесвітньої завірюхи, що осиротіло питали одне одного: — Де святкувати нам цюгорічний Великдень? Хто пригорне нас безхатніх — хто поділиться з нами свяченим?

Питання були пекучоактуальні: календар показував кінець березня, Великдень стояв за плечима — а виглядів не було ніяких.

В таких умовах одного чудового, квітневого ранку прийшло благовіщення: наші бачванські брати, з Руського Крстуру, забирають нас на Великдень до себе!

Якими словами описати те, що діялося в наших серцях після такої вістки... Гроло ковало обидь всміх зі слезами зворушення, руки пакували в клуки їм усім з постілю. А потім нас навантажили на поїзд і: прощай, Румуніє! Ми їдемо до своїх рідних, на свята Радости — Воскресіння!

Після того, як поїзд вийшов на територію Югославії, ми відчували, як тягар непевної тривоги — страстні дні й тижні політичних вітків — лишалися за нами. Перед нами лишалася ще коротка подорож поїздом, а на її кінці отверті рамена й кріпкі братні обійми наших гостинних господарів.

Ми мчалися вантажними автами по степових дорогах врожайного чорнозему. Якою близькою була омана степового краєвиду України?... Тут і по придорожніх маетках — „зимівників“ крстурської знаті...

Але то була тільки омана. Хорватський стиль забудови виразно говорив, що ми були в Югославії, ноша й мова крстурських казали, що тут живуть нащадки вихідців з карпато-української ужгородщини й земліпінщини. Розп'ятий Крст-Ур, Христос посередіні села, був Хоминим доказом: ми не були в корінній Україні — Вона лежала новорозп'ята вже два десятки літ. Ми були тільки в психологічній Україні, що її всіли створити і вдержати впродовж сотні років наші героїські бачванці.

За декілька днів ми пізнали, візрцеву чистоту хат, народних традицій і душі побожних бачванців. Ми з орієнтальною дбайливістю береглися в обшуві входити до бачванської вітальні і здоровили людей тільки

Великдень в Крстурі був найкращим у моєму житті. Я ніколи не забуду дефіляди капелюхів на прицерковному паркані, що їх місцеві богомольці складають на час Богослужби, лебединих острів шовкових кренолін. Які чудові струнки крстурські дівчата, з блискучими гладкими зачісками! Які прекрасні, лебедині острівці вони творили, сівши гуртками на зеленому килимі цвинтаря! Я ніколи не забуду крстурських великодніх звичаїв. Я — і ніхто з нас — ніколи не можемо забути безперервної трюхденної гостини відхати до хати, забав, співів, розповідей. Бо ми забули тоді, що ми оплакували свіже розп'яття частини нашої Батьківщини. Бо — під промінням братньої любови наших бачванських емігрантів — для нас, враз з Христовим Воскресінням, воскресла віра у всюдисуще братнє тепло і єдність українських сердець.

Сьогодні, дорогі крстурські газди, в нас з Вами ювілей: десятилітній ювілей нашого гостювання в Бачці. Трагічний ювілей... Ми — гості розбрилися по широкому світі, щасливіші з нас святкуватимуть Великдень при боці наших нових опікунів — заокеанських братів.

Де ж Ви в цей час, дорогі наші газди? Де Ваші рідні, діти, де достатки?... За які гріхи і Ви мусите зазнати Голгофти наруги, знущань і смертних присудів по тайгах Сибіру?

Після розп'яття праматері-книжники і фарицеї розп'яли і Ваш коханий Крстур. Сповнилося.

Сьогодні свято Воскресіння Христового — свято Радости. Кризь слюзи великоп'ятничних болів і страждань — вобрадуємося нині!

Бо Його Світле Воскресіння з мертвих дає залюруку: швидко і для Вашого Крстуру і для нашої Матері-України і для цілого світу прийде воскресіння. Дні диного трюмфу книжників і фарицеїв почислені!

Осип Хустський.

Вгору серця!

І знову Великдень. Як років тому десять, сто і тисячадев'ятсотсорокдев'ять зустрічасмо це найбільше свято перемоги життя над смертю, правди над неправдою, світла дня над темною ніччю. І знову, як щороку перед нами і на всі віки після нас, зривасмо чорний серпанок зневіри та кріпимо себе надіями, що зв'язані з Воскресінням.

Великдень — це наче зелена, життєдайна оаза на пустині щорічної нашої мандрівки. З поняттям Христового Воскресіння зв'язані всі наші найкращі думки, почування і сподівання. Великдень бо — це символ радості, найбільшої радості вічного життя. Не диво ж, що в обряді цього Великоднього Торжества сплелася стільки прекрасних, радісних символів. Все: гомін дзвонів, вчисті відправи, щирі молитви, радісні пісні, погідні лиця, святкові одяги все це зливається в одну чарівну симфонію весняної радості і щастя, в симфонію Великодня, що його все з новою тугою, з новими надіями і з новою вірою дожидають покоління, старі і молоді, бідні і багаті. В роковій оазі Великодня всі ми, спрагнені мандрівники життя, черпаємо нові надії та набираємо нових сил до дальшої мандрівки по пустельних буднях. І знову Великдень і знову запалюється нова віра в перемогу правди і життя. Тому — вгору серця!

Вгору серця, Український Народе! Сьогодні Ти ще розп'ятий, Ти ще зазнаєш всіх терпінь, знущань і понижень Голгофти, але завтра Ти воскреснеш, як воскрес розп'ятий на хресті Бог. Був колись час, що світом потрясли опанцирені полки і над ним всевладно панував п'ястук багатьох тиранів, як сьогодні панув він над Тобою. Скільки було цих тиранів за цих тисячадев'ятсотсорокдев'ять років? І що сталося та де вони сьогодні? Сліду марного по них не залишилося, але Правди Воскресіння не одоліли жадні сили пекла.

Нема чаші, яка вмістила б горе і страждання української Голгофти. Нарузі і знущанням ні кінця ні краю немає. Звуки Софійських дзвонів ще й сьогодні не розраднують серцець та не понесуть по Україні благовісті, що Він воскрес. Не відповість Святій Софії Святий Юр, бо по всій тій країні, де колись Дніпро і Дністер про славу і радість гомоніли, сьогодні смерть.

Проте, народові України на рідній землі і по широких світових бездоріжжях немає потреби і не можна падати духом. Бо чи може Україна виректися цієї великої віри у своє Об'явлення, що його символізує Христове Воскресіння? Ніколи! Воно таке велике і святе, що за нього варта перейти шлях терпінь Голгофти. А після Голгофти напевно прийде Воскресіння. Прийде час і скінчаться всі нерони, розвіється тьма неволі і воскресне по всій землі Правда, як Христос Воскрес. Тому — вгору серця!

Вгору серця усі ви, Брати і Сестри наші. Вгору серця, бо всі неволі і терпіння, всі недостаті і пониження, всі болі і смутки мають свій кінець. Натомість вічне з життя і вічна його правда для всіх, хто її визнає. Тому — вгору серця!

З Воскресіння Христового черпаємо нашу правду і в ній найдемо нашу силу і нашу радість. Це допоможе нам перемогти всі наші особисті і спільні Голгофти, це допоможе нам з'єднати наші серця і наші руки, бо тільки так ми зможемо відвалити камінь зла та промостити шлях до воскресіння Правди і Добра. Тому — вгору серця!

Улас Самчук.

І друг друга обнімим

Поняття „Христос Воскрес“ протягом тисячеліття а року в рік, з покоління в покоління, оживлювало віру нашу і наших предків у велику правду вічності, якою була, є і, надіємось, буде завжди Любов. За право любити Син Бога і Син Людини прийшов у цей світ, щоб вмерти смертю людини і воскреснути воскресінням Бога.

При згадці цієї величної містєрії одразу уявляється наше дитинство. Іде наше покоління має право на такий чудовий сентимент. Ми ще самі були присутніми, коли таке „воскресіння“ творилося на наших очах однієї чарівної весняної ночі. Ми ще самі бачили, як „відвалювався камінь від гробу“, а хор янгелів надхненно і величнно сповіщав світ, що „Христос Воскрес із мертвих, смертю смерть здолав“. І коли ми вертались тоді до свого дому, ми кидались один одному в обійми — ворог не ворог — і надхненно казали: Христос Воскрес! А нам відповідали: Воістину Воскрес!

На жаль, недосконалість людська внесла сюди деякі досить дитячі корективи. „Віра в розум“ — керуючись „науковими засадами“, піддалася нарешті своїй слабості і своєму песимізму, длако-чесь „життя вічного“ і повірила, в життя дочасне та що воскресіння Любови їй зайве, бо ж вона, мовляв, вже „все знає“, а тому, відкидаючи „забобон“ віри, повірила в забобон атеїзму — тієї віри в зеро, віри в ніщо. Релігію, що оформлює Бога, вона своїм розумом повернула в релігію, що оформлює матерію — переважно мертву матерію.

Але то все з ділянки химери. Не так вже тяжко вирити кілька слів „релігія опіум“, чи щось подібне, щоб одразу набити собі славу реформаторів життя. В п'ятнадцять-шістнадцять років нашого життя, ми майже всі пережили час таких реформаторів, але вже трохи пізніше, коли починали дивитися і бачити, ми починали одразу приходити до інших висновків, щоб ще пізніше дійти до переконання, що не все це „опіум“, чого ми не знаємо, як і не всі слова золото, що дуже блищать на перший погляд зору. Бо релігія як просторова, так і часова, як та-кож вітально, далеко перевищує всі наші здобуті в цій ділянці „розумові“ знання. Ми все приходимо до висновку, що в дійсності ми нічого не знаємо, чому саме, коли зародилось перше життя на землі, зародились також початки віри в життя вічне... В ту силу сил, що життя дає і життя правдиво і життєдайно нормує.

Християнство ж до того дало нам віру в Добро. Християнство дало перспективу в простір в образі Любови. І ні-які „наукові аргументи“ будь вони тричі наукові не зможуть заперечити цих простих понять. Реформатори релігії зєра перелякано творять собі кумири і падають з першого кррку, а Христос казав тільки любфтеся і мільярди людей на землі протягом понад тисячу дев'яносто років кидаються друг друзів в обійми і захоплено вимовляють Христос Воскрес. Хіба можна такі речі збагнути нашим звичайним розумом?

Віра в Правду Воскресіння Любови, нам, українцям, це єдина життєносна віра в нашому всесвітньому горю. Ніде, ніхто і ніколи не потребував ще такої напруженої, непохитної віри, як саме ми. Колиб Христос Бог у своїй все-сильності перемоги смерті життям свого воскресіння та влив через нашу віру в наш живий дух свою величну любов і коли б ми опізнали її, як найбільший скарб нашого існування, ми напевно легко перенесли б бремя нашого національного лиха. Бо ще, здається, ніколи не стояли ми перед таким страшним і рішенням іспитом нашої історії, як а наші діти і наші всі обіймає смертельна трюга, чи ми той іспит бодай задовольняючи витримимо. Обтяжені досвідом минулого, вглиблюючись в душі людей нашого племені, ми маємо причини боятися майбутнього, бо по суті ми так мало готові сприйняти дійсність, як ще ніколи. Душу нашої людини режерає взаємодовіра і крики по єдності, це крики з порожнечі і в порожнечу, бо вони не справжні, не щирі, а головне нездійсненні навіть при найкращій волі. Як можуть люди творити єдність унесені ненавистю, замкнуті самі в собі, обмежені простором, позбавлені бажання розірвати свої круги. Навіть велична жертва Христа, Його чин воскресіння не завжди правдиво переломлюється в нашої практиці, бо ж не можна ненавидіти іменем Христа, а ми часто цим іменем саме ненавидим.

Схаменімся, бо лихо нам буде! Ой, буде лихо! І то не через „злих воріженьків“, а через найбільших патріотів, за-сліплених саме „патріотизмом“ виключного і „єдиноправдивого“ свого егоїстичного розуміння цієї справи. Вірмо в себе, але не обмежуймо цілості до одиниці, чи гурта одиниць. Діймо, як одиниці і гуртуймося в гурти, але цементаймо силою любови всіх і до всіх, у цілість, так як цього хотів, як це казав і за що був розп'ятий Христос-Бог, сьогодні ще раз воскреслий в на-шій уяві.

Де знайти слів, щоб висловити невисловлене? Де знайти душ, щоб це невисловлене розуміли? Поверніться німі і

які „наукові аргументи“ будь вони тричі наукові не зможуть заперечити цих простих понять. Реформатори релігії зєра перелякано творять собі кумири і падають з першого кррку, а Христос казав тільки любфтеся і мільярди людей на землі протягом понад тисячу дев'яносто років кидаються друг друзів в обійми і захоплено вимовляють Христос Воскрес. Хіба можна такі речі збагнути нашим звичайним розумом?

Віра в Правду Воскресіння Любови, нам, українцям, це єдина життєносна віра в нашому всесвітньому горю. Ніде, ніхто і ніколи не потребував ще такої напруженої, непохитної віри, як саме ми. Колиб Христос Бог у своїй все-сильності перемоги смерті життям свого воскресіння та влив через нашу віру в наш живий дух свою величну любов і коли б ми опізнали її, як найбільший скарб нашого існування, ми напевно легко перенесли б бремя нашого національного лиха. Бо ще, здається, ніколи не стояли ми перед таким страшним і рішенням іспитом нашої історії, як а наші діти і наші всі обіймає смертельна трюга, чи ми той іспит бодай задовольняючи витримимо. Обтяжені досвідом минулого, вглиблюючись в душі людей нашого племені, ми маємо причини боятися майбутнього, бо по суті ми так мало готові сприйняти дійсність, як ще ніколи. Душу нашої людини режерає взаємодовіра і крики по єдності, це крики з порожнечі і в порожнечу, бо вони не справжні, не щирі, а головне нездійсненні навіть при найкращій волі. Як можуть люди творити єдність унесені ненавистю, замкнуті самі в собі, обмежені простором, позбавлені бажання розірвати свої круги. Навіть велична жертва Христа, Його чин воскресіння не завжди правдиво переломлюється в нашої практиці, бо ж не можна ненавидіти іменем Христа, а ми часто цим іменем саме ненавидим.

Схаменімся, бо лихо нам буде! Ой, буде лихо! І то не через „злих воріженьків“, а через найбільших патріотів, за-сліплених саме „патріотизмом“ виключного і „єдиноправдивого“ свого егоїстичного розуміння цієї справи. Вірмо в себе, але не обмежуймо цілості до одиниці, чи гурта одиниць. Діймо, як одиниці і гуртуймося в гурти, але цементаймо силою любови всіх і до всіх, у цілість, так як цього хотів, як це казав і за що був розп'ятий Христос-Бог, сьогодні ще раз воскреслий в на-шій уяві.

Де знайти слів, щоб висловити невисловлене? Де знайти душ, щоб це невисловлене розуміли? Поверніться німі і

(Докінчення на стор. 3-тій).

БАГАТО РАДОСТИ І ЩАСТЯ
В ДЕНЬ ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

— бажає —

усім своїм Членам та всьому Українському

Громадянству

ГОЛОВНИЙ УРЯД

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ТРАДИЦІЙНИМ ВЕЛИКОДНІМ
„ХРИСТОС ВОСКРЕС“

— вітають —

ВСІХ УКРАЇНЦІВ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ“

о. П. Корсунівський.

БУЛО КОЛИСЬ...

Христос — Воскрес! Золото-верхий Київ! Який Ти пречасний! Який святий у Великодню Ніч!

Чи є в Тобі така жива істота, котра бачила б спати, не жити? Тарасю, красю, і красюю ніч! Воскресіння? Нема!... Скрізь радість! Свята радість!...

І в звичайні дні кипить в Тобі життя! Але в Святу Ніч — Ти Єрусалим, Український Єрусалим!

Христос у тробі ще, бо вечір ще Великої Суботи. Але Ти знаєш, що після ночі настає день; що після бурі, мряки, зливи — настане яснота, погода, заблищить ясноточко, заграє повітря, земле, залле своїм промінням, як дощем, вселенну всю. Закличе до життя усе, що є живого у півні: і людей, і звірят, і пташок, комах, дерева, цвіти і шовкову травичку.

Це знає Київ. Знає, що після темряви над світом запанує світло. Над злом добро верне вісьме. Страждання скінчаться, загостяться і страшенні рани; із ненависти виросте Любов, як із нещасливої отруйливої гусениці метелик вилетить прекрасний, як із шкаралупи виплутиться й зацвірінькає пташко, і заспіває на весь світ, сповістивши, що він живе вже, що він уже зазнав радості життя!...

Ти й те знаєш, Золотоверхий Києве, що трохи ще часу, і життя переможе смерть. І Ти готуєшся зустрінути його. Як кров тече по жилах, так вулиці Твої і пере вулиці наповнені людьми, — людьми, котрі чогось чекають, чогось, що дасть їм життя, їх душам та серцям, що зів'яли, розбіє віковічні кайдани зла, як сонце вщеплює руйнує льодові окопи суворой зими.

Як кров пливе по жилах до джерела життя людини — серця, так по Твоїм, о, Києве Святий, дорогам, вулицям та майданам люд-пряме до джерел життя духовних, до Божої Премудрости, до Софії — твердині народу, духа українського. В ній бо вітає дух творця П — українського князя Ярослава, вдячним народом Мудрим названим.

Свята Софіє! До Тебе линуть всі серця Народу Українського. Ти осередок дум і

мрій найкращих! Ти гасло й прапор всіх змагань синів многострадального народу нашого! Ти бачила Голгофту, муки, слези синів й дочок Твоїх. Ти бачила татар, Боголюбського Андрія московського. Але Ти бачила і переживала й радість Воскресіння, коли наблизився до Твоїх мурів у славі Перемоги й Визволителя Вітчизни наш Богдан Преславний, коли в новітніх часах на Твоїм майдані перед Лицем Твоїм наш нарід почув слова волі, слова незалежності, слова з'єднання ворогами розлучених.

Ти поневірена була чужинцями. Вже інші голоси та інша мова наповняли Твої стіни. Але, „жива правда у Господа Бога!“ Після довгої-довгої темної ночі настав світанок, зійшло сонце. Прокинулись люди від довгого та важкого сну... і знову Твої старі мурі почули давні голоси, почули Рідне Слово. Невимовна радість!...

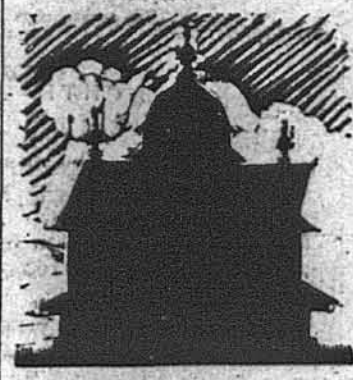
Як морські хвилі, що котяться одна за одною, так пливе нарід до Св. Софії, наповнює собою величний храм, заливає всі куточки, всі простори. А з середини собору, з-перед Св. Плащаниці, над котрою світає дим фиміани, доносяться слова Діяння Св. Апостолів. Як мило і радісно слухати Св. Письмо в рідній мові! І кожне слово западає глибоко в душу людини, і кожний подивляється тім, які несли Св. Апостоли для розповідання по землі Науки Великого Учителя.

Ось, дочитайся „до Христа“, до пів дванадцятої години ночі, коли є дзвіниця Св. Софії заграв понад усім Києвом мугутний звук дзвону — Рафаїла, жертвованого козаками Сагайдачного після вдалого походу на турків. З того срібла, яке здобули вони від турків з малою домашньою міді і вилитий той дзвін.

Йому відкликнувся ще більш мугутний голос дзвону „Братського“ з дзвіниці Печерської Лаври, а за ним загули і дзвони зо всіх київських церков. Повітря здригнулося від радіщів. Зараз же наступить мент перемоги Світа над темрявою. Зараз будуть розторошені печольні брами й відчиняться Райські Двері!...

Рівно в північ повітря здригається ще більш, ще більшою радістю наповнюється — це „задзвонять в усі дзвони“. Всі храми заливаються морем світла лампів, що ними обнізані стіни та бані церков, і тисячі свічок в руках людей. Виходять хресні походи: До голосів дзвонів приєднується спів народу: „Воскресіння Твоє, Христе Спасе!“

Невимовно чаруюча картина, коли навкруги церков ідуть

з хрестами, хоругвами, образами, завітаними вишитими рушниками, великі натовпи народу із свічками в руках серед темної Святої Ночі!

Обійшли трічі. Похід зупинився перед зачиненими дверима Св. Софії.

Старенький Митрополит, обраник і улюбленець народу, починає: Слава Святій... а потім голосом повним радості та торжества: Христос Воскрес!... — із мертвих, смертю здолав, і тим, що у гробах, життя дарував!... — підхоплює свяцтво.

Захоплено далі повторює народ. І понеслися до Небес, до Престолу Перемоги смерті звуки пісні Перемоги!...

Хвилини неземної радості, невимовного зворушення. Здається, не тільки душі людські піднеслися до Неба, але й уся природа, і навіть, холодні мурі стін разом з людьми приймають участь в цьому торжестві.

Ось звертається старенький Митрополит з радісним окликом до людей: — Христос Воскрес!

— Направду Воскрес! — лунає з глибин сердець тисячів людей.

Відчиняються двері. Входить в Храм, а з хорів наче пісня херувимів гремить ра-

дійсне: Христос Воскрес!... Великодня Заутрення. За нею безпосередньо Служба Божя — Літургія. До шостої години тягнеться відправа. Але обличчя людей — світлі. Не видно на них ніякої втоми, хоч і в останні дні зовсім люди не мали спочинку, готуючись до зустрічі Світлого Празника, а в цю Святу Ніч ніхто не відпочивав. Радість перемогла втому.

Закінчується Свята Відправа і знову хресний похід вирушає на обхід церкви, а навкруги її рядами розставлені кошички з великодніми стравами для посвячення.

На Сході, наче золото розлилося по небі. Великодній світанок. Світло його бореться і проганяє темряву ночі. Христос Воскрес! Немає ночі, немає темряви!

Повітря напоєне весняними ароматами бруньок на воскресаючих деревах, наповнюється різноголосим веселим щебетанням пташок — і вони співають славу Воскресшому. І так легко-легко дихається!...

І повітря, і дерева і пташки, і вся природа співає: Христос Воскрес!

Світло, Правда, Любов — Переможи!

Кайдани розбиті, ярма скинуті, — а над всією страдальною землею розстелився ніжний, світлий серпанок волі. І в змучених стражданнями душах людей запалають почуття братерства. І приятелі, і вороги, і знайомі й незнайомі в священній радості ідуть один до одного в обійми. Христос Воскрес! — Воістину Воскрес!

Було колись!...

А тепер Тебе, Свята Софіє, і Тебе, Золотоверхий Києве, знову окутали темні льодові хмари з півночі!...

І друг друга обнімим

(Докінчення зі стор. 1-шої).

Так має бути. Мертві і живі, народжені і ненароджені, дома і не дома, добрі і не добрі, розумні і не розумні — все то люди. Все то народ. Все то люди.

Далекі від того місця ми були в ці одні там. Ми трохи втомлені. Але ми клянемось, що ті що вірять — сильні, не похитно сильні в своїй вірі і наша втома це тільки втома тіла. Ми знаємо, що нас не вб'ють так легко ті, кому цього хочеться, бо ми віримо у вічне Воскресіння. З нами на правду Бог, бо Він тільки з нами, що*Його чуємо. Христос Воскрес! Христос Воскрес!

Вертаючись до Христа, до його „Христос Воскрес“, ми вертаємось здалека десь туди, де наші небо і земля, де наші живі і наші мертві. Якраз у ці урочисті дні ми стільки переживали там доброго і радісного. Як тоді дзвонили дзвони — дзвони батьківщини! Як шуміла звучна мова розрадіснених уст! Як дзвеніла пісня „Ой, вже весна, ой, вже весна і з стріх вода капле“, як виводили наші дівчата свого кривого танка на цвинтарі, як ми йшли на могили і нашим вмерлим казали „Христос Воскрес“, а вони нам відповідали мовою, яку ми виразно чули: „Воістину Воскрес!“

А йдучи до дому — лишали на могилах дві червоні крашанки, бо знали, що ті там і ми тут такі самі живі, як не во плоть, то в душі, у небі, у вічності. І так було добре, і так було правдиво.

ВСТАВАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМАСИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАЕТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

для членів Українського Народного Союзу в Джерзі Ситі, Н. Дж.

— засилає —

Dr. N. VOSTROSABLIN

121 Grand Street, Jersey City, N. J.

BErgen 4-5522

ВОСКРЕСНЕ І ПРОСЛАВИТЬСЯ

Воскресіння Христове!...

Я сиджу за круглим родинним столом. В моїй голові плутаються думки. На хвилину закриваю очі, і переді мною розкривається панорама Золотоверхого Києва: гудуть великодні дзвони Софії, Володимира, Андрія. Гудуть дзвони на кожному майдані, гудуть дзвони на кожній вулиці, на кожному провулку. В передзвонах чується якісь величаво-урочисті мелодії, що перемішуються з мелодіями співу хору Св. Софії і утворюють якусь чудодійну небесну симфонію: Христос Воскрес із мертвих, Смертю смерть подолав, І тим, що у гробах Життя дарував.

Тисячі маси. І я серед них. І мене радість обгорнула, ніби струм. За звичайними предків народ христосується — цулується. Один одному дарує червоне яйце!...

На обрії показуються золоті пасма сонця. Народ несе до дому свячене. І ще, здається, не пробігло й пів години, а навколо церков життєрадісна мова співає гайок. А дзвони гудуть, і звуки їх десь далеко переливаються в низині сірих хвиль Дніпрових!...

Я розкрив очі. Переді мною сидить моя вистраждана родина. На столі свячене, паска, яйця, квітка. Країна Свободи прийняла мене як рівного. Але рука моя не охоче простягається до їжі. Розум нагадав, що столицю моєї землі ворог перетворив в пекло: церкви зруйновано, святі місця розорено. Замоквали дзвони, зникла радість. Їх замінили важкий стогін і ридання братів моєї крові. Вони не спекли св. паски, бо не мають з чого, вони не красили червоного яйця, бо ніде взяти. Дороздну пшеницю, м'ясо, яйця, цукор і вино пограбовано і вивезено до ненасистої Москви.

Обдурена, пограбована, сплюндрована столиця моєї батьківщини, як і вся земля нації сином якої є я, день Воскресіння Христового святкує в жалобі. Тому і мені не дуже смачно їсти цей ситий св. хліб, бо мені хочеться поділити страждання моїх братів і сестер.

І хоч київські дзвони мовчати, але в глибині моєї душі вони дзвонять. Дзвонять, бо вірю, що їх хвилює мовчанка перед великою радістю. Замучений ворогами Христос Воскрес, воскресне й замучена ворогами Україна. Воскресне й прославиться своїм чином і ділами, як Соборна Незалежна Держава.

Тоді тзвони столиці моєї батьківщини не замовкнуть ніколи.

Ол. Зозуля.

Микола Коколюський.

КРАПЛИНА КРОВИ

(Великодня легенда).

Кам'яниста гора. Розпалене сонце силе жар. Земля давно вже віддала свої останні соки. Розсипається в пил. Тріскає розпечене каміння. Дрібна травинка ще тут і там виглядає зі щілин, видихує рештки щебече пісеньку отсій людині, що так якось дивно розвела свої руки, що так чогось тихо — тихенько зависла між небом і землею. Ба! Але ж бо в голові людини вбилося гостре колюче тернини. Це ж болюче. А може би так поспробувати витягнути колючки... І пташина сідає на склонену голову, хапає в малий дзьобок терня та намагається з усіх дрібненьких сил витягнути його. Даремні твої зусилля, пташино! Надто сильна людська злоба. Тільки одна колючка дрогнула. А з під неї виплила груба, густа, аж чорна краплина крові, і багром всякла в пірячко на дрібні, щебетливим горлі пташини.

І піднімаються опущені, важкі повіки. Лагідний, добрий зір падає на пташину. Ласкавий усміх на зболілих устах, і тихе, сердечне слово.

Благословенна будь, мала пташино! За твоєю щирі пісеньку в тяжку годину. За твоє добре серце. Твої діточки будуть по віки носити на своїх пірячку оту мою краплину крові!...

І на середньому хресті розп'яте тіло. Та не прив'язане шнурками, а так просто прибите грубими цвяхами до дерева. Під тягарем тіла цвяхи роздирають руки і ноги. Страшні рани чорніють засохлою кров'ю. Болюче напружені ребра ворухнуться, витягаючи одробину повітря. Сонце випиває з обнаженого тіла останні краплини води. Сухі, сірі уста тріскають глибокими розпадами. Біль вривається гострим різними-морщинами в кожну уст. Замінені очі на склених голові, прибрані дивним вінком із гілок колючої тернини. Тільки страшні судороги стрясають десь-колись цілим тілом. І шороз тихше шепочуть спалені уста.

Довкола німа пуста. Ще недавно ревіла тут стотисячна юрба. Вона прагнула людської крові. А коли наситила своє вочев серце людським горем і терпінням, пішла спокійно в своє легище. Тепер заїдає зі смаком своє печиво і до діточок говорить пестотливі слова устами, що сьогодні ж ргали проконами, і гласкає дитячі головки руками, що сьогодні бичували з погордою скатовану людину!...

Та ні! Не пуста гора. Під середнім хрестом дві скулені, жіночі постаті, закам'янілі з болю.

І ще одна жива істота, дрібна пташина, ластівка. Прилетіла звідкись, сіла на рам'я хреста, тай щебече. Співає про те, який світ гарний, яка прекрасна голубина неба, яка

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Замість висилки великодніх побажань зложив Василь Шабатура з Пітсбург, Па., \$25 на політичну працю УККомітету.

ЗАМІСЦЬ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ

З нагоди Христового воскресіння зложили в домівці У. И. Союзу як „великодню писанку“ замість висилки святочних побажань на допомогу акцію ЗУАДКомітету і політичну працю УККомітету по \$25: М. Мурашко, Д. Галичін, Р. Слободян, Л. Мишуга. По \$20: С. Шумейко, А. Драган. По \$5: С. Демидчук, С. Гладкий, Я. Кулинич.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

желе

П. Стасюк

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

— бажають усім —

УКРАЇНЦЯМ З ЙОНКЕРС, Н. Й.

Дучинський

дочка АННА

й зять ВАСИЛЬ ЧЕРКО

111 YONKERS AVENUE

Tel. YONkers 3-6121

ГЕНЕРАЛЬНИЙ НАСТУП БОЛЬШЕ- ВИКІВ НА ПІВДЕННИЙ КИТАЙ

Нанкінг, 22 квітня. — Два китайські більшовицькі „вожді“, генеральний секретар комуністичної партії, Мао Цетунг, і головнокомандуючий більшовицькими військами, ген. Чу Тег, дали вчора офіційний наказ своїй мільйонній червоній орді почати генеральний наступ на урядову оборонну лінію на ріці Янгце. Наступ почався на цілому, около 600-мильовому фронті, як теж комуністичні війська на інших фронтах дістали наказ починати акцію за „остаточне визволення“ Китаю від рештків свободи, яка там ще залишилася. Згідно з потвердженнями урядово повідомленнями комуністичної радіовисилки, три більшовицькі армії вже переправилися через ріку та створили свої мости причілки на південному березі Янгце 80 миль на схід від Нанкінгу. Бої і зв'язана з ними політична акція продовжуються.

ЧОТИРИ БРИТАНСЬКІ КОРАБЛІ ЖЕРТВОЮ БОЛЬШЕ- ВИЦЬКОГО НАПАДУ В КИТАЮ.

Шангаї, 22 квітня. — Протягом останніх трьох днів чотири британські військові кораблі на ріці Янгце були цілком для більшовицьких гармат. Крім повідомленого вже обстрілу корвету „Еметист“, що з вбитими і раненими на борту лежить на міліні біля одного з островів на ріці, більшовики відкрили вогонь і пошкодили важкий крейсер „Лондон“ та корвету „Блек Сван“ і ніщильник „Консорт“. Всі втрати на британських кораблях вносили щонайменше 45 вбитими і понад 100 раненими. Тільки корвет „Еметист“ не могла плисти далі, а інші кораблі були відносно легко пошкоджені. Вони відповіли на вогонь та заставили до мовчання кілька більшовицьких батарей. Морські, що врятувалися або які врятовано з „Еметисту“, потверджують, що більшовики сікли їх кулеметами ще й тоді, як вони вже були у воді та плули власними силами до берега. Британські кораблі мали всі належні відзнаки, як теж їх приналежність на ріці була міжнародно-правна.

СЕНАТ УХВАЛИВ ЗАКОНО- ПРОЕКТ ПРО ПОБУДОВУ МЕШКАНЬ.

Вашингтон, 21 квітня. — Серед бурхливої дискусії сенат ухвалив 57 голосами проти 13 законопроект про вичищення бідних закулків по містах та побудову нових мешкальних домів прилюдним коштом. Сен. Джон В. Врікер зголосив поправку до законопроекту, щоб заборонити вирівнювання рас при винаймі мешкань, однак ця поправка перепала 49 голосами проти 31. Відкинення поправки спонукало південних сенаторів голосувати за законопроект.

ВИДАТКИ НА ОЗБРОЄННЯ ЄВРОПИ У ВИСОТІ ПІВТО- РА БІЛЬЙОНА.

Адміністрація зголосила перед сенатською комісією закордонних відносин потребу внаслідкування \$1,450,000,000 на озброєння Європи. З тих грошей \$1,130,000,000 мали б дістати країни, які приступили до Атлантичного Оборонного Договору. Решта грошей в сумі \$320,000,000 має піти на допомогу Греції й Туреччині.

РЕЗИГНАЦІЯ СЕКРЕТАРЯ ВІЙНИ; НОВИЙ АМБАСА ДОР ДО ФРАНЦІЇ.

Президент Труман прийняв резигнацію Кенета К. Рояла зі становища секретаря війни. Його місце займає докищо його помічник. Президент виявив теж, що амбасадором до Франції іменованій Дейвід К. Брус.

ЗА УЧАСТЬ В ЗАРОБІТКАХ ПІДПРИЄМСТВ ДЛЯ ВУГЛЕКОПІВ.

Пітсбург. Юнія Юнайтед Майн Воркерс оф Америка вийшла з домаганням скорочення годин праці в найближчому контракті, вищої доплати до добродійного фонду й признання засади, що майнерам належить участь в зисках підприємств як дивиденда.

НОВІ ЕМІГРАНТИ З ЄВ- РОПИ.

Кораблем „Мерсі“ прибуло до Востону коло півтори сотні українських емігрантів з Європи. З них 60 приймали під опікою ЗУАДКомітету, решта через інші комітети, а найбільше через Католицький Комітет. На Великодню Неділю заповіджений черговий приїзд корабля до Востону з коло 200 українцями. Місцевий Український Допомоговий Комітет в Востоні має роботи повні руки при зустрічі гостей. При цьому треба підкреслити факт, що в цьому комітеті, енергійним головою якого є інж. Хомин, працює головою місцева американсько-українська молодь. До летючого майдану Айдавайлд, Нью Йорк, заповіджений приїзд літаком 56 воєнних емігрантів з різних країн Східної Європи під опікою ІРО. Сиротами мають зайнятися комітети, які допомагають при перевозі нових емігрантів. Найближчий транспорт емігрантів до Нью Йорку прибуде кораблем Ген. В. С. Ланфіт у вівторок 26 квітня. У середі приїде корабель Ген. М. С. Герсі.

СПІВВІННОГО У ВБИВСТВІ ПОЛКА ЗАСУДЖЕНО НА ДОСМЕРТНУ ТЮРМУ.

Салоніка, Греція, 22 квітня. — Грецький карний суд засудив вчора на кару досмертної тюрем грецького журналіста Стахтопулоса, якому доказано і який признався до посередньої співучасті у вбивстві американського кореспондента Джорджа Полка в травні минулого року. Полка вбили комуністи. Мати Стахтопулоса, що відповідала перед судом за те саме обвинувачення, що її син, була звільнена. Безпосередній вбивці Полка, двох відомих грецьких комуністів, своєчасно втекли.

КУРКУЛЬСЬКА ВІЛІЯ ЗБІРКА НОВЕЛЬ ДОКІЯ ГУМЕННА

Зміст: 1. Пахощі польових квітів; 2. Сосна чекає чуда; 3. Барбос Пятний; 4. Куркульська вілія.

Ціна 15 центів.
Замовлення враз з належністю слати до:
„СВОВОДА“
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ЯК ПИСАТИ ПИСАНКИ? — В Шікаговській газеті „Шікаго Трибюн“ і в „Ди Геммонд Таймс“ була поміщена ця картина з широкими поясненнями, як писати „світлої слави українські писанки“. Демонструє цю „техніку“ п-на Анна Миленька з Геброн, Індіана, яка працює в офісі Карнегі-Лінової Стіл. Вона є донькою старих членів У. Н. Союзу. П-на Миленька, що бере, як нам пише Союзовець А. Цебак, активну участь в українському житті, заявила йому, що повезе свою колекцію писанок на найближчу конвенцію Української Молоді Північної Америки, яка відбудеться у вересні. Буде там заохочувати наші дівчата до плекання цієї галузі українського народного мистецтва, яка знаходить серед американців справжній подив. „Геммонд Таймс“ помістив ще окрему картину з писанками.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАС.

Приїзд імігрантів до пристані.

Упродовж останніх тижнів приїхали до нашого порту три кораблі з новими імігрантами, між якими було кілька сот українців. Після прибуття до Бостону вони мали розітатися в різні сторони.

Саме для допомоги при переїзді українських імігрантів з порту до їхнього нового пристановища за спонукою Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету переіменовано місцевий Український Допомоговий Комітет на Український Переселенний Осередок, як про це вже була згадка в „Свободі“ кількома наворотами. Звичайно на час приїзду корабля з новими імігрантами приїздить сюди генеральний директор ЗУАДК, д-р Володимир Галан, а теж і по черзі представники ньюйорського Українського Переселенного Осередка для фахового поладження різних правних формальностей нових імігрантів і для переведення їх до залізничних потягів.

Такі, на перший вигляд, дрібні справи, багато заважають на вироблення погляду імігрантів про новий край і про стару українську іміграцію. Це дає теж імігрантам душевну полеху після пережитих страхів під час війни в Європі.

При розсиланні імігрантів Український Комітет зрозумів значення гостинності і еди-

ний між усіма іншими комітетами дає своїм гостям перекуску в формі сендвичів, молока, а теж овочів й нерідко ще що інше. Особливо опікою Українського Комітету вітаються діти й їхні матері і тому нерідко можна завважати на обличчях нових імігрантів слюзи радості. Жаль тільки, що наш комітет не може постаратися за подібний привіт для інших українців, які приїждять за посередництвом інших комітетів, однак це не в нашій силі. Кожний комітет має обов'язок допильнувати переселення своїх людей і інші не мають права йому перешкоджати.

Нові українські імігранти після виходу з корабля побачуть членів Українського Комітету з українськими опоясками на раменах. Коли ж це їм доведеться завести розмову в українській мові при поладженні правних справ і дістати поради, що далі робити і куди їм іти, то можна зрозуміти їхню радість. Для нас, давніх громадян, це само зрозуміле, але для свіжих це новість: Велика Америка вітає їх їхнім рідним словом!

З поодиноких осіб, які останніми часами дають пораду при висадці належить згадати пань: Анну Курилу й Катерину Пелешок з Нью Йорку і місцевого інженера Володимира Хомини, американця українського роду, який може бути взірцем для інших таких американців. Він просто перей-

Зі Спорту

ГЕЙ, ХТО В СИТІ —
ОЗОВИСЯ!

Слово до „європейських“
футболістів в Америці!

Говорити про те, чим був для нашої громади футбол у рідних сторонах, значить, переповідати дуже поважну главу нашої побутовщини і змигав, у часі між двома світовими війнами; далеко поважнішу, ніж це здається людям, що все ще їдуть волами (чи колясками) минулих століть. Залиши на боці тіловиховну сторінку одинадцяти (чи як двадцятьдвох) молодих людей: дух товариської співпраці для спільної мети — перемоги, дух малої „мирної війни“, безперечно, дає футболістам багато. Але куди більшу роботу ця геніяльна спортова пра робить поза лініями гриша — на трибунах і партірі глядачів. Хто може легко-важати факт, що тисячі молодих і старинних людей що — не ділі могутньою громадою збиралися на свіжому повітрі, щоб радіти й боліти зі своїми рідними вибранцями, щоб вести їх до боротьби і загарівати до найвищих зусиль для перемоги рідних колірів?.. Подібно, як продукти духовної культури, спорт виявив себе успішно зброєю в боротьбі за само збереження загрозеної міської частини населення поневоленого народу. Може, під деяким оглядом, навіть го-рощою: бо там, де йде боротьба за перемогу над чужинцями — поневолювачем, там національні почування говорять найрізкішою мовою, а здобута перемога насовує питання остаточної перемоги

нявся ідеєю допомоги українському обездоленому народові і віддає свої найкращі зусилля для цієї цілі. Це те більше підносить на дусі недавніх скитальників.

Ще одну місію сповняють члени Українського Комітету, коли роздають новоприбуваючим українську газету, щоб мали нагоду зміцня знання життєм і працею в Злучених Державах. Вони мають час перечитати газету в дорозі і на залізничі і так скорочують собі вижидання на зустріч з своїми рідними вже на місяць. Теж мають вони нагоду від нас довідатися про Український Народний Союз й інші українські народні установи, а це дає їм спроможність опісля зорієнтуватися в ширшій діяльності цілої української спільноти в Злучених Державах.

Коли започатковану ЗУАДК і переведену в життя на місця працю будемо постійно мати на увазі, то колись не треба буде робити самим собі закид, що ми занедбали важливу нагоду для об'єднання одного думкою ново прибуваючих братів із давніми. Це згідне з християнською наукою і сподіваннями наших національних пророків.

М. Давискиба.

Нові імігранти

Українці, що приїжджають кораблем „Дженерал Гавз“ до порту в Бостоні для 23. квітня та старанням ЗУАДКомітету у Філадельфії:

Біловчук Василь, Богдана, Даниїл; Фуголь Петро, Анна, Анатоль, Маргарета; Ярошин Стефан, Стефанія, Йов; Юшак Іван, Ірина, Роман, Антін; Кузьма Василь, Надія, Мирослав; Левіцький Богдан; Логин Михайло, Ольга, Богдан, Романна; Мельникович Юрій, Оксана; Пігун Володимир, Марія, Богдан, Зенон, Славомир; Плоцанський Мирослав, Олена, Тамара; Середич Михайло; Шнурицький Петро; Сович Антін; Швець Ігор, Стефанія, Віталій, Валентина, Вадим; Басняк Андрій, Нестор; Чайковський Йосиф, Стефанія, Марія, Олег; Глобуз Анастасія; Гладкий Володимир, Лідія, Олександр; Яремко Микола, Катерина; Кервачик Петро, Матрона; Кічула Петро, Марія, Ми-

над ним — на грищі збройної розправи народу.

На еміграції спорт, зокрема ж масовий футбольний, дістав ще більшу питому вагу: у хвилини дрібних територіальних непорозумінь дрібних людей національні відзнаки на грудях наших змагунів одним і другим показали, де, чуже, вороже, — а де наше, українське; у хвилини шарпання, го-нення перемоги наших спортових дружин підказували благословенну думку: що ми не засуджені на постійні поразки, що одні динни ми — так, як і на грищі — почнемо бити й гонити своїх гонителів.

Тепер, коли ми опинилися за океаном, перед нашими спортовцями відкрився новий відтінков праці: зібрати наших порозкиданих по земельних містах людей і показати їм, що вони не одиноки, що їх тут ціла громада. Такі масові сходини піддають їм духа і почуття збірної сили не в меншій мірі, як благородне тремтіння за перемогу своїх рідних колірів на грищі.

Перший лід на замороженому дотепер ставку вже проламанний: в Нью Йорку вже від року живе і змагається Український Спортовий Клуб. Тепер ідеться про те, щоб з цієї дитини в найкоротшому часі зробити справжнього „котигорща“ — для скріплення серця українських скитальців і слави української тіловиховної культури. Шляхи до мети прості: спровадити до Нью Йорку чільних змагунів з Європи, вступати в члени клубу і ходити на його змагання.

Місцева справа Нью Йорку? — Боронь, Боже! Ці слова відносяться так же добре до активних спортовців і спортові громада в Філадельфії, Вініпегу, Буенос Айресі чи Сіднею. Де б вони не жили, ми кличемо їх: — Гей, хто в місті — озовися! Та викрешем духа на спортовім грищі — не журися!..

оно

хайло, Андрій, Анна; Кулик Стефан, Текля, Петро, Марія, Василь, Іван; Свняк Микола, Ольга Зеновія; Зелад Павло, Ольга, Наталія; Жирардо Антонія; Коропей Олег, Ольга, Йосиф.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7897.
Острів догочасної медичної допомоги і жіночої гігієни. Розв'язує всі акушерські операції. Переводимо а-налізу крові для супружних дозволів. Офісний годинник: В будні 10-7 Р. М. В неділі: 11-1 Р. П.

ІВАН КОВАЛЬЧУК

FUNERAL HOME

COMPLETELY AIRCONDITIONED

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ

В СТЕПІ

NEW JERSEY

ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ

ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

У випадку смерті в родині

кличте як в день так і в ночі:

JOHN KOWALCHUK

129 GRAND STREET,

cor. Warren Street

JERSEY CITY, 2, N. J.

Tel. BErgen 4-5131

Comfortably air conditioned

Lytwin & Lytwin

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

881 SPRINGFIELD AVENUE

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Evening 8-8888

OUR SERVICES ARE AVAILABLE

ANYWHERE IN NEW JERSEY

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК

випишіть потреби за \$150

і так як тільки як

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 6th ST., NEW YORK CITY.

Qualified funeral at low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7881.

ПЕТРО ПРЕМІ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК

Занимається похоронами

в БРОУК, БРОУКЛІН, НЬЮ

Йорк і околицях

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 155 St.)

Brooklyn, N. Y.

Tel.: MEtrose 5-4876

ТАРЗАН, ч. 2079. Тарзанова стратегія.

Усю ніч передумував Тарзан над тайною з украденнями діамантами. Вкінці він придумав розв'язку.

Наступного ранку, післявши Крона по поліцію, Блейк став на сторожі магазину.

Тарзан видер кусник свого одягу на бедрах.

Спокійно він підіз до повітряного отвору і кинув шматку в коритар.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукуюван родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 6, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колонії коштує \$1.00.

Адм. „Свободи“.